

## **A Magyar Köztársaság nevében!**

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2006. évi november hó 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság a pénzhamisítás bűntette miatt I.r.vádlott **és 7 társa** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 11.Fk.431/2005/36. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy

I.rendű, II.rendű, III.rendű és IV.rendű vádlottak cselekményét társtettesként, folytatólagosan és bünszövetségben elkövetett pénzhamisítás bűntettének minősíti.

**I.rendű vádlott** büntetését 3 (három) év 4 (négy) hó börtönre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra,

II.rendű vádlott büntetését 3 (három) év börtönre,

III.rendű vádlott - mint visszaeső - büntetését 3 (három) év 6 (hat) hónap börtönre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra *súlyosítja*.

Fk.VI.rendű, fk.VII.rendű és fk.VIII.rendű vádlottak által elkövetett cselekményeket társtettesként, folytatólagosan, kisebb értékű pénzre elkövetett pénzhamisítás bűntettének minősíti.

B.K-né magánfél vonatkozásában mellőzi a kamatfizetésre való kötelezést.

A bűnjelekre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy a 4./ sorszám alatti azonosítósám nélküli számítógép lefoglalását megszünteti és I.rendű vádlottnak kiadni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi II.rendű vádlottat 10.800 (tízezer-nyolcszáz), III.rendű vádlottat 10.800 (tízezer-nyolcszáz), IV.r. vádlottat 10.800 (tízezer-nyolcszáz), fk.VI.rendű vádlottat 9.000 (kilencezer) és VIII.r. vádlottat 10.800 (tízezer-nyolcszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

## I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság 2006. május 22. napján kelt ítéletével I.rendű vádlottat pénzhamisítás büntette miatt 2 év 4 hónap börtönre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra, II.rendű vádlottat pénzhamisítás büntette miatt 2 év börtönre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra, **III.rendű vádlottat** pénzhamisítás büntette miatt 2 év 6 hónap börtönre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra, IV.rendű vádlottat pénzhamisítás büntette miatt 2 év 4 hónap börtönre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Fk.VI.rendű, fk. VII.rendű és fk.VIII.rendű vádlottakat bűnösnek mondta ki nem jelentős mennyiségre elkövetett pénzhamisítás büntetében. Ezért fk. VI.r. vádlottat 2 évre, fk.VII.r. vádlottat 1 év 8 hónapra, fk.VIII.r. vádlottat 1 év 6 hónapra próbára bocsátotta és megállapította, hogy a fiatalokú vádlottak a próbára bocsátás tartama alatt pártfogó felügyelet alatt állnak.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és megosztva, illetve egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat az okozott bűnügyi költség viselésére, valamint kötelezte a vádlottakat az okozott kár, kamatai és az illetékköltség megfizetésére.

A megyei bíróság ítélete ellen az ügyész az I.rendű, II.rendű és **III.rendű vádlott** terhére, a cselekmény eltérő minősítése és a büntetés súlyosítása végett, fk.VI.rendű, fk. VII.rendű és VIII.rendű vádlott terhére büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. Az I.rendű vádlott és védője elsősorban felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése végett, a II.rendű vádlott védője, a **III.rendű vádlott** és védője, valamint a IV.rendű vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Az I.rendű, II.rendű és **III.rendű vádlottak** terhére bejelentett ügyészi fellebbezés alapos, míg fk.VI.rendű, fk.VII.rendű és a VIII.rendű vádlott terhére bejelentett fellebbezés és a védelmi jogorvoslati kérelmek nem megalapozottak.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezések alapján eljárva az ítélőtábla a Be.348.§ (1) bekezdése alapján felülbírált az elsőfokú bíróság ítéletét, és az azt megelőző eljárást. Ennek eredményeként megállapította, hogy a megyei bíróság a perrendi

szabályoknak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, a tényállást a szükséges mértékben felderítette, a bizonyítékokat beszerezte és értékelte.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítélet tábla az iratok tartalma alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az alábbiak szerint egészíti ki.

Fk.VI.rendű vádlottat a Pécsi Városi Bíróság 4.Fk.1487/2005/28. számú, 2006. szeptember 5. napján jogerős ítéletével a 2005. május 24. napján társtettesként elkövetett rablás bűntette miatt 1 év 3 hónap börtönre ítélte, amelynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

A IV.rendű és fk.VIII.rendű vádlottak ellen kábítószerrel visszaélés bűntette miatt büntetőeljárás van folyamatban.

Az elsőfokú ítélet 9. oldalának 3. bekezdését a következőkkel egészíti ki: a IV.rendű vádlott és fk.VI.rendű vádlott együtt mentek a temetőhöz.

A fentiek szerint kiegészített tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

A vádlottak büntetőjogi felelősségét érintő valamennyi bizonyítékot feltárta és értékelte. Az ítélet indokolásában részletesen számot adott arról, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el. A bizonyítékok mérlegelése megfelel a logika szabályainak.

A megállapított tényállást kizárólag az I.r. vádlott és védője támadták.

Az elsőfokú bíróság meggyőző érveléssel fejtette ki, hogy az I.rendű vádlott vallomását a terhelő bizonyítékokkal szemben miért vetette el. E körben - anélkül, hogy az ítélet tábla a megyei bíróság minden részletre kiterjedő érvelését megismételné - a következőket szükséges kiemelni.

**Az I.rendű vádlottra tett terhelő vádlott-társi vallomások** olyan objektív bizonyítékok egészítik ki, amelyek a bizonyítékokat olyan zárt láncolatná teszik, hogy az I.r. vádlott büntetőjogi felelősségére minden kétséget kizáróan következtetést lehet levonni.

Ilyen objektív adat az I.rendű vádlott lakásán lefoglalt szike, mely **III.rendű vádlott** vallomását erősíti meg. A telefonfülke híváslistája II.rendű vádlott vallomását támasztja alá, amint a számítástechnikai-szakértői vélemény is. Az I.rendű vádlott lakásán lefoglalt számítógép operációs rendszerét 2005. június 22. napján telepítették, alig néhány órával a II.rendű vádlott figyelmeztető telefonja után, a számítógép lefoglalását megelőző órákban. Ezek a bizonyítékok csak annak a következtetésnek a levonására adnak lehetőséget, hogy az I.rendű vádlott lakásán,

az ő számítógépén készültek a hamis bankjegyek úgy, ahogy azt a II.r. és III.r. vádlottak vallomásaikban előadták.

**Az I.rendű vádlott** és védőjének a felmentést célzó fellebbezése az elsőfokú bíróság törvényes mérlegeléssel megállapított tényállását támadta, mely a fellebbezési eljárásban nem vezethetett eredményre.

A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére, a cselekmények minősítése azonban nem mindenben felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.

Az ügyészség az I.rendű, II.rendű és **III.rendű vádlottak** esetében indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a pénzhamisítás büntettének minősített esetét, a bünszövetségben történt elkövetést állapítsa meg, mert annak valamennyi törvényi feltétele adott.

Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a bünszövetség a társzűkösséghez képest minőségileg eltérő, lényegesen nagyobb társadalmi veszélyességet tükröző elkövetési mód, több bűncselekmény szervezett elkövetését, a bűnözés megszervezését jelenti. Nem értett viszont egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy esetőleges elkövetési magatartás, a szervezettség alacsony foka és gyermeteg elkövetési mód jellemzi a vádlottak terhére rótt cselekményt, ezért nincs mód a bünszövetség megállapítására.

A Btk.137.§ 7./ pontja szerint bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet. A IV. számú Büntető Elvi Döntés ad iránymutatást a bünszövetség megállapíthatóságának feltételeiről. A bünszövetség egyik feltétele az előzetes megállapodás. A megállapodás formáját illetően a törvény nem tartalmaz taxatív felsorolást. A leggyakrabban a szóbeli megállapodás, de megállapodás a hallgatóságos, félreérthetetlenül a bűnözésre irányuló akarategység is. Ilyen megállapodásra általában az olyan cselekményeknél lehet következtetni, ahol az elkövetők ismétlődően az azonos, vagy hasonló alkalmat keresték, vagy használták fel a bűncselekmények megvalósításához. Amikor tehát az elkövetők ráutaló magatartásából egyértelműen ismerhető fel a bűnözésre irányuló következetesség, tervszerűség és akarategység, akkor valósul meg a hallgatóságos megállapodás.

Ilyen - részben hallgatóságos - megállapodásnak kell tekinteni I.rendű, II.rendű, **III.rendű** és IV.rendű vádlottak magatartását. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a vádlottak közül az I.rendű, II.rendű és **III.rendű vádlott** több alkalommal készítettek különböző címletű pénzeket. Megállapodtak abban, hogy a II.r. vádlott ismerősei fogják a hamis bankjegyeket beváltani kisebb vásárlásokkal, de megállapodtak abban is, hogy az I.r. vádlott részesedése 30% lesz. A tervszerűsége utal önmagában az a körülmény is, hogy a hamis pénzt készítő és a forgalomba hozók - szándékosan - eltérő személyek voltak.

A cselekmény szervezettségét igazolja, hogy **II.rendű** és **III.rendű** vádlottak - tartva attól, hogy azonosíthatóak lesznek - a hamis bankjegyek forgalomba hozásában nem akartak részt venni. A pénz forgalomba hozatalához ezért több - rokoni, baráti körbe tartozó - személyt is felhasználtak. Ezért a cselekmény elkövetésébe bevonták **IV.rendű.**, **fk.VI.rendű.**, **fk.VII.rendű.**, **fk.VIII.rendű** vádlottakat és **B. L.-t.** A forgalomba hozatal során a vádlottak olyan helyeket választottak ki, ahol pénzvizsgáló készülék nincs, az eladó, értékesítő személy időskorú, így a lelepleződés veszélye is kisebb volt. A trafikok, kisboltok, virágárusok és piaci árusok kiválasztása tehát nem véletlen, hanem kifejezetten megfontolt, tervszerű elkövetési módnak tekinthető. A **II.r.** és **III.r.** vádlottak általában gépkocsival szállították társaikat azokra a kiszemelt helyekre, ahol a vásárlások során a legkönnyebb lehetőség mutatkozott a nagyobb címletű hamis pénzek beváltására. A közelben, de lehetőleg másik utcában, vagy a környéken megbújva várakoztak.

Meg kell jegyezni, hogy a hamisítványok nem jó minőségűek, és az elkövetés szervezettsége sem magas színvonalú, de ilyen mennyiségű és minőségű hamis pénz forgalomba hozatalához bonyolultabb tervezés és végrehajtás nem is szükséges. Jelen esetben a viszonylag egyszerű elkövetési magatartás is a bűncselekmények szervezett elkövetését jelenti.

A hamis pénz készítésének és forgalomba hozatalának teljes folyamatában részt vett a **II.rendű** és **III.rendű vádlott**. Az **I.r.** vádlott a hamis pénz készítésében vett részt, de tudott annak forgalomba hozataláról, míg **IV.rendű** vádlott a forgalomba hozatalban játszott meghatározó szerepet. Ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem csupán az **I.rendű**, **II.rendű** és **III.rendű vádlott**, de a **IV.rendű** vádlott is bünszövetségben követte el a terhére rótt pénzhamisítás bűntettét.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az **I.rendű**, **II.rendű.**, **III.rendű** és a **IV.rendű** vádlottak cselekményét nem folytatólagosan elkövetettnek minősítette. Valamennyi elkövető több elkövetési magatartással valósította meg a hamis pénz készítését és forgalomba hozatalát. A hamis pénzek készítésére legalább három különböző alkalommal került sor. A **II.rendű**, **III.rendű** és **IV.rendű** vádlott is többször vett részt a forgalomba hozatalban. Minthogy a pénzhamisítás bűncselekményének passzív alanya (sértettje) nincs, a folytatólagosság törvényi fogalmának elemei között szereplő „azonos sértett sérelmére” történő elkövetés hiánya - ha az egyéb törvényi feltételek fennállnak - a törvényi egység megállapítását nem zárja ki.

Mindezekre figyelemmel az **I.rendű**, **II.rendű** és **III.rendű vádlott** cselekménye a Btk.304.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan, bünszövetségben elkövetett pénzhamisítás bűntette, melyet, mint társtettesek követtek el.

A **IV.rendű** vádlott cselekménye a Btk.304.§ (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan, bünszövetségben elkövetett pénzhamisítás bűntette, melyet mint társtettes követett el.

Nem mindenben felel meg az fk.VI.rendű, fk.VII.rendű és fk.VIII.rendű vádlottak által elkövetett cselekmény minősítése az anyagi jogszabályoknak. Mindhárom fiatalkorú vádlott több elkövetési magatartással valósította meg a hamis pénz forgalomba hozatalát. Fk.VI.rendű vádlott a 3./, 7./, 9/a. és 9/b., fk.VII.rendű vádlott a 4./ és 5./, fk.VIII.rendű vádlott pedig a 7./ és 11./ pontokban írt cselekmények elkövetője volt. Mivel mindhárman rövid idő alatt, egységes akaratlehatározással valósították meg cselekményüket, az - a fent már kifejtettek szerint - folytatódagos elkövetésnek minősül. Tévesen nevezte meg az elsőfokú bíróság ítéletében fk.VI.rendű, fk.VII.rendű és fk.VIII.rendű vádlottak által elkövetett bűncselekményt. A pénzhamisítás törvényi tényállását utoljára a 2001. évi CXXI. törvény 63.§-a módosította, mely 2002. április 1. napjától lépett hatályba, így a BK 1. számú állásfoglalásnak a Btk.304.§-ra vonatkozó megnevezése nem alkalmazható. A jelenleg hatályos törvényi szabályozás pedig nem a kisebb mennyiségű, hanem a váltópénzre, illetve kisebb, vagy azt el nem érő értékű pénzre történt elkövetést tekinti privilegizált esetnek.

A büntetés kiszabását befolyásoló tényezőket az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen tárta fel, azonban a megváltoztatott minősítésre figyelemmel - különös tekintettel a lényegesen súlyosabb büntetési tételkeretre - indokolt a bűnösségi körülmények átértékelése. Mellőzte a másodfokú bíróság a vádlottak terhére értékelni a terhükre rótt bűncselekmény kiemelkedő társadalomra veszélyességét. A cselekmények tárgyi súlyát ugyanis a törvényhozó a büntetési tételkeretben már kifejezésre juttatta.

Nem hagyható ugyanakkor figyelmen kívül, hogy a bűncselekmény elkövetésénél az adott minősítésen - a bűnszövetségben történt elkövetésen - belül a szervezettség alacsonyabb szintű volt.

**Az I.rendű, II.rendű és III.rendű vádlottal szemben** kiszabható szabadságvesztés-büntetés tételkerete 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés. Erre figyelemmel a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés mértéke eltúlzottan enyhe, nem felel meg a Btk.37.§-ban meghatározott büntetési céloknak, ezért a büntetések súlyosítása indokolt.

Ugyanakkor a vádlottakkal szemben kiszabható büntetési tétel alsó határa - 5 év - eltúlzottan súlyos. E körben figyelembe kell venni a vádlottak által forgalomba hozott hamis bankjegyek értékét, mely nem haladja meg a 226.000 forintot. Ugyancsak értékelni kell a szervezettség alacsony fokát. Ezért a másodfokú bíróság a Btk.87.§ (2) bekezdés b) pontja alapján, az enyhítő szakasz alkalmazásával szabta ki a vádlottakkal szemben a büntetést. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a vádlottak büntetését a rendelkező részben írt mértékben súlyosította. A főbüntetéssel arányban súlyosította az I.rendű és **III.rendű vádlottakkal szemben** a kiszabott mellékbüntetés tartamát is.

A IV.rendű vádlott terhére az ügyészség nem jelentett be fellebbezést, esetében a másodfokú bíróság csupán a cselekmény minősítésének helyes megállapítására szorítkozhat, a büntetés súlyosítására nem kerülhet sor.

Az fk.VI.rendű., fk.VII.rendű és fk.VIII.rendű vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazott intézkedést. A cselekmények elkövetésekor a fiatalkorú elkövetők első ízben kerültek összeütközésbe a törvénnyel. A nem vitásan nagy tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetésébe felnőtt korú barátaik, rokonaik kezdeményezésére vettek részt. A Btk.110.§ (1) bekezdésére figyelemmel jelen ügyben a fiatalkorú vádlottakkal szemben 1 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés-büntetés kiszabására van lehetőség. Azonban a Btk.108.§ (1), (2) és (3) bekezdésében írtak szerint a fiatalkorú elkövetők esetében büntetés, különösen szabadságelvonással járó büntetés kiszabására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a büntetés célja más módon nem érhető el. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság a büntetés kiszabását meghatározó körülmények részletes, pontos elemzése után okkal következtetett arra, hogy a fiatalkorú vádlottakkal szemben intézkedés alkalmazása is elegendő joghátrány. A hosszabb tartamú, és az elkövetésben való részvétellel arányban megállapított próbára bocsátás időtartama alatt a vádlottak pártfogó felügyelet alatt állnak, életvezetésüket a hatóságok figyelemmel kísérhetik és a helyes irányba befolyásolhatják.

Ezért esetükben tehát a másodfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak az ügyészi fellebbezését.

Téves az elsőfokú bíróság írásba foglalt határozata, mely B. K.-né magánfél esetében az fk.VI.rendű és fk.VIII.rendű vádlottakat kamat megfizetésére is kötelezte. B. K.-né a polgári jogi igény érvényesítésekor kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy kamatot nem kér. Az elsőfokú bíróság - egyébként helytálló módon - a nyilvánosan kihirdetett ítéleti feljegyzésben B. K.-né magánfél részére nem ítelt meg a kártérítés után kamatot. A fenti két ellentétes rendelkezés közül - az állandó bírói joggyakorlat szerint - az „ítélkezési feljegyzés” (ún. kisítelet) az irányadó, mivel a tanács elnöke ezt hirdette ki a tárgyaláson. Ezért a másodfokú bíróság (a Be.169.§-ának (5) bekezdése alapján) az indokolt ítélet rendelkező részét kijavította, és az így kijavított ítéletet bírálta felül a másodfokú eljárásban (BH. 1997/273).

Részben tévesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt bűnjelekről. Az irányadó tényállás szerint (ítélet 7. oldal utolsó bekezdés) a vádlottak I.rendű vádlott lakásának nappalijában található számítógépen készítették a hamis bankjegyeket. A nyomozó hatóság az ügyben két számítógépet foglalt le, de ezek közül csak egyiket, a bűnjelek között 1. sorszámmal kezelt berendezést használták fel a bűncselekmény elkövetéséhez. A bűnjelek között 4. sorszám alatt kezelt számítógépnek nincs köze a bűncselekmény elkövetéséhez, így a Btk.77.§ (1) bekezdése alapján elkobzására sincs lehetőség. Ezért a másodfokú bíróság a 4.

sorszám alatti számítógép lefoglalását a Be.155.§ (1) és (2) bekezdése alapján megszüntette és a számítógépet tulajdonosának, I.rendű vádlottnak kiadni rendelte.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbviteli bíróság a Be.372.§ (1) bekezdése alapján, részben a cselekmények minősítése, részben a büntetés kiszabása, illetve a bűnjelek vonatkozásában megváltoztatta, a polgári jogi igény tekintetében kijavította, míg egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Be.381.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a II.rendű, **III.rendű.**, IV.rendű, fk.VI.rendű, és VIII.rendű vádlottakat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

P é c s, 2006. november 7.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 11.Fk.431/2005/36. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Fkf.I.152/2006/4. számú ítéletében írt változtatásokkal a 2006. évi november hó 7. napján valamennyi vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.  
a tanács elnöke